

Tisztességtelen vagy jogszabályba ütköző?

Tavaszi Szél Konferencia, Debrecen, 2014. március 21.
Keresztes Gergő Márk

A problémáról

- Ptk. 209. § (6) Nem minősülhet tisztességtelennek a szerződési feltétel, ha azt jogszabály állapítja meg, vagy jogszabály előírásának megfelelően határozzák meg.
- Ezek alapján hogyan viszonyul egymáshoz a két semmisségi jogcím (Ptk. 209. § és Hpt. 210. § + Ptk. 200. §)?
- Bár az érvénytelenségi jogcímek egyenrangúak, de nem közömbös hogy melyik alapján kerül megállapításra a semmisség.

Jogszabályi háttér I.

- A szerződési feltételek tisztességtelensége
- 209. § (1) Tisztességtelen az általános szerződési feltétel, illetve a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel, ha a feleknek a szerződésből eredő **jogait és kötelezettségeit a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul** a szerződési feltétel támasztójával szerződést kötő fél **hátrányára** állapítja meg.
- (6) **Nem minősülhet tisztességtelennek a szerződési feltétel, ha azt jogszabály állapítja meg, vagy jogszabály előírásának megfelelően határozzák meg.**
- 209/A. § (2) Fogyasztói szerződésben az általános szerződési feltételként a szerződés részévé váló, továbbá a fogyasztóval szerződő fél által egyoldalúan, előre meghatározott és egyedileg meg nem tárgyalt tisztességtelen **kikötés semmis**. A semmisségre csak a fogyasztó érdekében lehet hivatkozni.

Jogszabályi háttér II.

- a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény 2009. augusztus 1-je előtt hatályos állapotában
- 210. § (3) A **kamatot, díjat vagy egyéb szerződési feltételt** csak akkor lehet egyoldalúan, az ügyfél számára kedvezőtlenül módosítani, ha szerződés ezt - külön pontban - a pénzügyi intézmény számára **meghatározott feltételek, illetve körülmények** esetére egyértelműen lehetővé teszi.
- 2009. augusztus 1. és 2009. december 31. között hatályos állapotában
- 210. § (3) Fogyasztóval, vagy mikrovállalkozással kötött kölcsönszerződésben, vagy pénzügyi lízingszerződésben **kizárólag a kamatot, díjat, vagy költséget** lehet egyoldalúan - az ügyfél számára kedvezőtlenül - módosítani abban az esetben, ha a szerződés a módosítandó kamat-, díj vagy költségelemre kihatással bíró **okozati feltételek** megváltozása esetére ezt lehetővé teszi. Annak bizonyítása, hogy a módosítást a szerződés lehetővé teszi, a pénzügyi intézményt terheli.

Jogszabályi háttér III.

- 2010. január 1-től hatályos állapotában
- 210. § (3) Fogyasztóval kötött kölcsönszerződésben vagy pénzügyi lízingszerződésben az ügyfél számára kedvezőtlenül **kizárólag a kamatot, díjat vagy költséget** lehet egyoldalúan módosítani. Egyéb feltétel, ideértve az egyoldalú módosításra okot adó körülmények felsorolását is, egyoldalúan nem módosítható az ügyfél számára kedvezőtlenül. Az egyoldalú módosítás jogát a hitelező akkor jogosult gyakorolni, ha a módosításra **okot adó objektív körülmények tételes** meghatározását a szerződés tartalmazza, valamint a hitelező **árazási elveit** írásban rögzítette.
- (4) Az **árazási elveknek** tartalmazniuk kell legalább a következőket:
 - a) valamely kamat, díj vagy költség módosítása a szerződésekben foglalt és az adott kamat, díj vagy költség mértékére **ténylegesen hatást gyakorló** ok alapján történhet;
 - b) ha valamely feltétel változása a kamat-, díj- vagy költségelem **csökkentését** teszi indokolttá, azt **is érvényesíteni kell**;
 - c) az adott kamat-, díj- vagy költségelemre kihatással bíró ok-okozati feltételeket együttesen, tényleges **hatásuk arányában** kell figyelembe venni;
 - d) díjat vagy költséget **évente legfeljebb** a Központi Statisztikai Hivatal által közzétett előző évi éves fogyasztói árindex mértékében lehet emelni.

- A Hpt. szabályai kógens rendelkezések
- Megsértésük érvénytelenségre vezet (jogszabályba ütközés)
- 4 fő követelmény és az árazási elvek
- Vitatható-e a kikötés érvényessége a kógens szabályok betartása esetén?
- Időbeli hatály és a 2/2012. sz. PK vélemény
- Főszabály a jogszabályba ütközés címén történő megállapítás
- Hogyan érvényesül a gyakorlatban?

Köszönöm a figyelmet!

A kutatás a TÁMOP-4.2.4.A/2-11/1-2012-0001 azonosító számú Nemzeti Kiválóság Program – Hazai hallgatói, illetve kutatói személyi támogatást biztosító rendszer kidolgozása és működtetése konvergencia program című kiemelt projekt keretében zajlott. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.